

"หัวใจบูรณาการ" เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน

Activity supported by the
Canada Fund for Local Initiatives
Activité réalisée avec l'appui du
Fonds canadien d'initiatives locales

Canada

TEI Sustainable
Environment
Stewardship
THAILAND ENVIRONMENT INSTITUTE

www.thaicity-climate.org
f/UrbanClimateResilienceThailand

เนื้อเรื่องโดย : จักรพงษ์ แสงบุญ • นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ / ผู้ประสานงานศูนย์ฯ • เทศบาลนครเชียงราย

ปัจจุบันเทศบาลนครเชียงรายนับเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญด้านเศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นเมืองศูนย์กลางหลักในการสนับสนุนให้เกิดโอกาสความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ไปยังการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองชายแดนที่เชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ตลอดจนสร้างศักยภาพของเมืองให้พร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยนโยบายการบริหารงานของเทศบาลนครเชียงราย ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการพัฒนาเมืองสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ นครแห่งความสุข โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีความโดดเด่นในการพัฒนาเมืองสู่ความเป็นสากลภายใต้อัตลักษณ์แห่งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมล้านนา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เทศบาลนครเชียงรายเป็นเมืองที่มีความน่าสนใจ ซึ่งดึงดูดผู้คนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้มาสัมผัสความงดงามแห่งอารยธรรมล้านนาและความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างแท้จริง

จากความเจริญเหล่านี้ จึงได้รับผลกระทบจากการพัฒนาเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น จำนวนประชากรในพื้นที่มากขึ้น ส่งผลต่อความต้องการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติมากขึ้น เกิดความต้องการที่อยู่อาศัยมากขึ้นทำให้เกิดโครงการบ้านจัดสรรและคอนโดเพิ่มขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งขยะ น้ำเสีย มลพิษต่างๆ เป็นต้น

ดังนั้น การเตรียมการรับมือและแก้ไขปัญหาจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการจัดการเมืองและสิ่งแวดล้อมของเมือง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงราย เทศบาลนครเชียงรายและภาคส่วนต่างๆ จึงได้ร่วมกันก่อตั้ง **“ศูนย์ประสานงานการเรียนรู้และรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองเชียงราย”** เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนแนวทางการปรับตัวและรับมือ ซึ่งดำเนินการโดยความร่วมมือจากภาคีภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่

ด้วยการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานการเรียนรู้และรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองเชียงรายในรูปแบบภาคีเครือข่าย ในเขตเมือง โดยมีเทศบาลนครเชียงรายเป็นผู้ประสานงานหลัก โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในเขตเมืองเชียงราย การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่างๆจะมีความเกี่ยวพันกับนโยบายของผู้บริหารและภาคีเครือข่ายต่างๆ ซึ่งต้องใช้กลไกของรัฐผลักดันให้เกิดงาน ที่เป็นรูปธรรมได้ชัดเจน แต่พื้นฐาน ความคิด ความต้องการ ความเข้าใจ หรือมุมมองในการรับมือจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ ของแต่ละภาคีเครือข่ายที่มีความแตกต่างกัน ได้ส่งผลให้เกิดการทำงานเฉพาะกิจ เกิดกิจกรรมการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศภายใต้โครงการที่มีความหลากหลาย ในพื้นที่เขตเมืองที่มีบริบทแตกต่างกัน ซึ่งได้เกิดโครงการสร้างการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ เช่นการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำในฤดูแล้งเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ การรักษาพื้นที่รองรับน้ำเขตเมืองในฤดูฝนเพื่อ ป้องกันการเกิดอุทกภัยในเขตเมือง ตลอดจนเป็นแหล่งพื้นที่สีเขียวที่ทำหน้าที่ในการช่วยบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองด้วยแนวทางบีงประดิษฐ์ จากพืชท้องถิ่น โดยอาศัย วิธีการดำเนินชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นแนวทางการอนุรักษ์ พัฒนาพื้นที่ผ่านโครงการฟื้นฟู ระบบนิเวศและส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชนพื้นที่แม่กกน้อย หรือ การสร้างแหล่งความมั่นคงทางอาหารเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิ อากาศ โดยส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน แก่ผู้มีรายได้น้อย แต่ไร้ที่ดินทำกินในเขตเมือง ซึ่งเป็น กลุ่มเปราะบาง ต่อการปรับตัวและรับมือการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรปลอดภัยจากสารเคมี ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ และวิธีการ สร้าง แหล่งอาหารที่ยั่งยืนในระดับครัวเรือน เป็นต้น องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายของการดำเนินงาน ได้ส่งผลให้เกิดการต่อยอดกิจกรรมที่ สร้างสรรค์ขึ้นอีกมากมายต่อหน่วยงานหลักในพื้นที่ของเทศบาลนครเชียงราย หรือแม้แต่หน่วยงานภาคีเครือข่ายในเขตเมือง

แต่อย่างไรก็ตามเมืองจะมีการสร้างการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ยั่งยืนเพียงใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ถูกต้องของสมาชิกภาคีเครือข่ายที่ได้รับการแนะนำ ได้พัฒนาแนวความคิดต่อการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่เสมอ หัวใจสำคัญในการบูรณาการเพื่อนำไปสู่การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ยั่งยืน จะต้องมีส่วนกลางที่คอยเชื่อมโยงข้อมูลสำคัญ เชื่อมโยงความคิด ความเข้าใจ อย่างทั่วถึง และต่อเนื่องในแนวทางที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น

- เข้าร่วม เข้าใจ ต่อเป้าหมายการรวมตัวเพื่อความสำเร็จในภาพรวม
- ยอมรับความต่าง ระหว่างบุคคล รูปแบบ วัฒนธรรมองค์กร
- สม่่าเสมอต่อการทำกิจกรรมที่ง่ายต่อการประสบผลสำเร็จ โดยความร่วมมือจากสมาชิกภาคีเครือข่ายที่แบ่งความรับผิดชอบอย่างทั่วถึง
- สนับสนุน และให้โอกาส การพัฒนางานอย่างเต็มกำลัง ตามศักยภาพ และความชำนาญที่มีอยู่ของสมาชิก
- กำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานร่วมกันเพื่อ สร้างความหลากหลาย ความเข้มแข็งต่อสมาชิก และองค์กรภาคีเครือข่าย
- เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และกระตุ้นความสัมพันธ์ ของสมาชิก และองค์กรภาคีเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ
- สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ระหว่างบุคลากรทุกระดับของสมาชิกในเครือข่ายในลักษณะความสัมพันธ์อันดีเพื่อน
- จัดกิจกรรมให้สมาชิกใหม่ของโครงการเครือข่ายฯ เพื่อเชื่อมต่อกันกับคนรุ่นใหม่ในการสืบทอดความเป็นโครงการเครือข่ายฯ ต่อไป
- จัดให้มีเวทีระหว่างคนทำงานเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาในการทำงานด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน
- จัดให้มีช่องทางการทำงานร่วมกัน การสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าถึงที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เช่น สร้างระบบการส่งต่อ งาน และสร้างเว็บไซต์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกันด้วยแนวทาง และวิธีการดังกล่าว จะสามารถนำไปสู่ความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน เกิดความผูกพันระหว่างสมาชิกเกิดภาคีเครือข่ายที่ยั่งยืน และสามารถขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ด้วยหัวใจหลักในการบูรณาการเพื่อทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืนต่อไป